

NOVÁ KNIHA

Rukopisy vsetínského botanika Jana Bubely

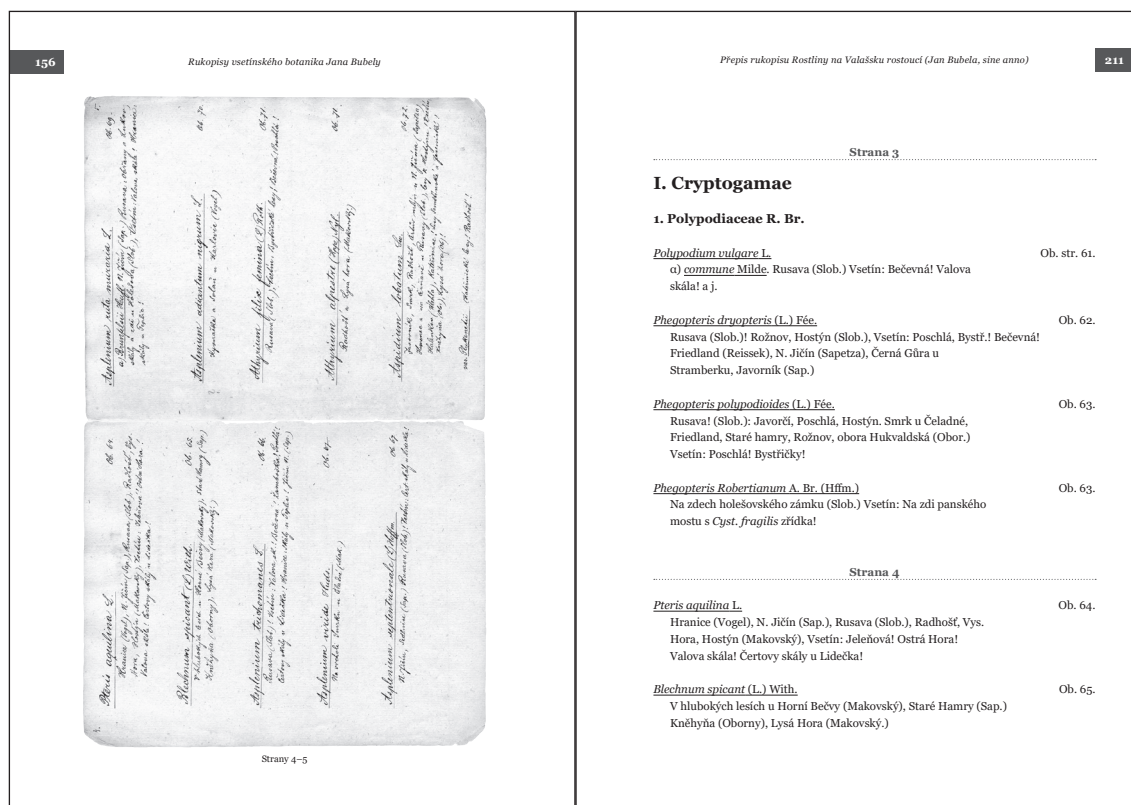
Jana Tkáčiková (ed.): Rukopisy vsetínského botanika Jana Bubely. Sborník Muzejní společnosti ve Valašském Meziříčí č. 20. Valašské Meziříčí: Muzejní společnost ve Valašském Meziříčí a Muzeum regionu Valašsko, 2015, 368 pp., ISBN 978-80-87614-44-0 (brož.).

Dosud poslední vydané dvacáté číslo sborníku Muzejní společnosti ve Valašském Meziříčí je věnováno přepsaným a bohatými komentáři doplněným rukopisům regionálního botanika Jana Bubely: *Rostlinstvo květeny vsetínské z roku 1879 a nedatovanému nedokončenému rukopisu Rostliny na Valašsku rostoucí*. Autory tohoto počínu jsou botanička Jana Tkáčiková (editorka) a spolupracovníci: botanik David Hlisenkovský a historik Zdeněk Pomkla. Recenze sborníku se ujal Martin Dančák, botanik z Univerzity Palackého v Olomouci, znalec flóry regionu.

Čtenářům nemusí být jméno Jana Bubely, tohoto vsetínského obchodníka se dřevem a nadšeného floristy, známé – jeho nejdůležitější ucelená díla zůstávala totiž dlouhá desetiletí veřejnosti poměrně obtížně dostupná, uložená v depozitáři Muzea regionu Valašsko. A přitom se jedná o jedny z nejstarších zdrojů botanických dat z regionu východní Moravy, které byly bohatě citované například Eduardem Formánkem v *Květeně Moravy a rakouského Slezska*.

Neoddiskutovatelný přínos má proto již samotný přepis a publikování originální formy obou rukopisů, tedy jejich vynesení na světlo nejen úzce regionálního botanického světa. Rukopisy tvořící jádro sborníku do čtivější podoby rozšiřují kapitoly věnované životním osudům Jana Bubely a popisu doby a krajiny, ve které žil. Významně tak pomáhají oživit pro někoho snad nezáživné seznamy latinských názvů rostlin a pochopit krajinný kontext období, ve kterém druhy sbíral a zaznamenával. Nabízí se nám tak možnost porovnávat krajinu a květenu dnešní s tou Bubelovou – tedy s dobou maximálního odlesnění, výlučně extenzivních forem hospodaření a neregulovaného toku řeky Bečvy. Dlouhý Bubelův výčet rostlin, které dnes v okolí Vsetína již nerostou, zahrnuje především druhy vázané na biotopy, jež už v regionu zanikly. Jsou to například štěrkové náplavy, s nimiž zmizely i židoviník německý (*Myricaria germanica*) a vrba lýkocová (*Salix daphnoides*), střídavě vlhké louky a teplomilné doubravy a na ně vázané mochna bílá (*Potentilla alba*), hořec hořepník (*Gentiana pneumonanthe*), hvozdík pyšný (*Dianthus superbus*) a srpice barvířská (*Serratula tinctoria*), nebo extenzivní

lněná a obilná pole s kokotící hubilen (*Cuscuta epilinum*), koukolem polním (*Agrostemma githago*), sveřepem stoklasou (*Bromus secalinus*) a sveřepem rolním (*Bromus arvensis*).

V poslední části sborníku označené jako „praktický průvodce pro současného čtenáře“ převádí editorka původní jména rostlin na současnou českou a latinskou nomenklaturu a až s detektivní pílí se věnuje dohledání v rukopisech uvedených názvů historických lokalit a jejich současné podoby.

O celkové preciznosti autorů a jejich touze předat botanické veřejnosti srozumitelný a použitelný text, jakkoli již 150 let starý, vypovídají obsáhlé poznámky k oběma rukopisům i poznámky k použité latině.

Autoři pod vedením Jany Tkáčikové dali dohromady úctyhodné dílo, které, dle mého názoru, přesahuje standardní pojetí přepisu starých botanických rukopisů. Zájemcům nejen o regionální botaniku proto nelze než doporučit: *Rukopisy vsetínského botanika Jana Bubely* by neměly ve vaší knihovně chybět.

MARIE POPELÁŘOVÁ

Členové Moravskoslezské pobočky ČBS mají možnost si zakoupit publikaci **Rukopisy vsetínského botanika Jana Bubely** za sníženou cenu. Objednávky směrujte na e-mail: JanaTkacikova@seznam.cz nebo na adresu Rosička z. s., Jarcová č.p. 102, 756 24 pošta Bystřička.